

Protokoll 1/2026

fört vid Skönhetsrådets delegerade i plan- och bygglovsärenden, naturvårdsärenden samt kulturvårdsärendens sammanträde måndagen den 16 februari 2026 kl. 13:30-16:15, Kanslilokalerna, Hantverkargatan 3H

Övriga närvarande

Inga Varg Ordförande
Katarina Borg Vice ordförande
Ola Andersson
Leif Bolter
André Jacquet
Elisabet Jermsten
Desirée Johansson
Anders Johnson
Helena Nilsson Lannegren
Måns Lönnroth
Laila Reppen
John Stenborg
Monica Hector Protokollförare
Fredrik Jöngren Handläggare
Henrik Nerlund Sekreterare
Robert Gremalm Föredragande §1
Mattias Hagegård Föredragande §2

Paragraf

§§1-3

Sekreterare

Monica Hector

§ 1**Fruängens centrum, förslag till detaljplan, 2023-09842**

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Fruängens centrum, förslag till detaljplan, 2023-09842. Robert Gremalm, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2026/22

Beslut

Besluts tillstyrka förslag till detaljplan med erinran om att omstudera Södra Ballerinan och Dansösen, bevara Servitrisen samt verka för att Spårväg syd dras i Fruängsgatan.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Bordlades ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Detaljplanen syftar till att utveckla Fruängens centrum med stärkta offentliga rum, publika lokaler och ett tillskott av 290 nya bostäder. Förslaget innebär att befintlig markparkering ger plats för ny bebyggelse, besöksparkering föreslås i garage samt upprustning av torgytor för högre trygghet och regnvattenhantering.

Planförslaget innebär en radikal förändring av Fruängens centrum och de tankar som präglade stadsplaneringen i Stockholm vid förra seklets mitt. Bebyggelsen består huvudsakligen av låga hus, kompletterat med ett något högre som markerar centrumbildningen. Ett grepp som återkommer på flera platser längs tunnelbanans linjer. Bostadshusen i Fruängens centrum består dels av högre bostadshus längs höjdryggarna i närheten av centrumanläggningen, dels av lägre bebyggelse där topografi och läge motiverade ett annat förhållningssätt. I föreliggande förslag tillförs centrum fyra bostadshus om 12 våningar och tre lamellhus om sex våningsplan vilket innebär att den ursprungliga stadsplaneringsprincipen för Fruängen förändras och därmed även stadsbilden. Skönhetsrådet ställde sig i huvudsak positivt till programmet från 2022 och finner att inriktningen med ett tätare centrum är riktig, men hade tre övergripande synpunkter.

De två föreslagna höga punkthusen i kvarteret Södra Ballerinan stör centrumets uppbyggnad med låga volymer mot de centrala torgen. Höjderna medför kraftig skuggning av Fruängsplan under de mest attraktiva timmarna för vistelse på torget. Samtidigt skapar de båda volymerna ett, i relation till Fruängsgatan, nedsänkt prång som

riskerar att bli ett tillhåll. Delegerade ansåg att denna del behöver studeras om och att de båda punkthusen ersätts med exempelvis en lamell som vare sig skuggar torget eller skapar otrygga baksidor. Delegerade ansåg vidare att befintliga träd i centrum i huvudsak ska bevaras samt att nya bör tillföras. De karaktäristiska gångtunnlarna av cementrör har ett kulturhistoriskt värde och bör inte rivas.

Delegerade ansåg att staden bör vara ytterst restriktiv med rivningar. De föreslagna rivningarna av kvarteren Dansösen och Servitrisen bör undvikas. Båda kvarteren kan i det vidare planarbetet istället prövas för påbyggnad. I fallet med kvarteret Servitrisen är ett bevarande särskilt påkallat eftersom det utgör en del av centrumets ensemble tillsammans med kvarteren Direktrisen, Ballerinan och Guvernanten. Dessa tre föreslås bevaras och tillföras skyddsbestämmelser. Detta är relevant även för Servitrisen. Delegerade var dock mer kritiskt till att bestämmelserna även föreslås för Förkunnelsen 3 eftersom byggnaden efter en påbyggnad förlorat de kulturmässiga karaktärsdrag som bestämmelserna avser skydda. I det fortsatta arbetet med planförslaget för Fruängens centrum befintliga byggnader önskade delegerade att stadsbyggnadskontoret försöker främja det lokala kulturlivet i stadsdelen, t.ex. med en kulturlivsanalys.

Delegerade noterade att Region Stockholm vill gå vidare med att lägga spårvägen i den norra korridoren, parallell med E4/E20. Delegerade ansåg det vara av yttersta vikt att staden arbetar för att den tidigare inriktningen med spårvägen i Fruängsgatan återtas. Detta skulle vara den enskilt viktigaste åtgärden för att stärka Fruängens centrum eftersom flödena av kollektivtrafikresenärer då skulle gå genom området och inte på dess baksida. Således måste stadsbyggnadskontoret säkerställa att den föreslagna bebyggelsen i Fruängens centrum inte omöjliggör en spårdragning längs Fruängsvägen. Något annat som delegerade uppfattade som ett problem avseende kollektivtrafiken är den otydlighet som dagens situation innebär avseende bussarnas hållplatslägen. Det bör utredas om det finns en bättre och tydligare lösning för bussarna än ett busstorg bakom centrumanläggningens östra del.

Sammanfattningsvis var delegerade positivt till planförslaget och med de synpunkter som framförts ovan önskade delegerade att stadsbyggnadskontoret vidareutvecklar planförslaget inför granskningsskedet.

Handlingar i ärendet

- SR 2026/22-2 Samrådsbrev
- SR 2026/22-3 Planbeskrivning samråd
- SR 2026/22-4 Plankarta
- SR 2026/22-5 Kulturmiljöanalys

- SR 2026/22-6 Konsekvensbeskrivning kulturmiljö
- SR 2026/22-10 Handelsutredning
- SR 2026/22-7 Inventering av byggnader
- SR 2026/22-8 Programhandling för allmän plats
- SR 2026/22-9 Utformning av kvartersmark
- SR 2026/22-11 PM Värdebärande karaktärsdrag
- SR 2026/22-12 Sammanställning dialog i Fruängen
- SR 2026/22-13 Ungdomsdialog i Fruängen centrum
- SR 2026/22-14 Klimatberäkningar och återbruksinventering
- SR 2026/22-15 Solljus- skugg- och vindstudie
- SR 2026/22-18 Skyfallsutredning
- SR 2026/22-20 Trafikutredning kvartersmark

§ 2

Hamnmästaren 1, nybyggnad av publik byggnad Nobel Center, 2026-00564

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Hamnmästaren 1, nybyggnad av publik byggnad Nobel Center, 2026-00564. Mattias Hagegård, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.

SR 2026/30

Beslut

Uppdrogs åt sekreteraren att utforma en förslagsskrivelse utifrån en tillstyrkan av ärendet.

Bordlades ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Bygglovsansökan avser uppförande av en publik byggnad, Nobel Center, på fastigheten Hamnmästaren 1. Byggnaden föreslås få fasader av återbrukat tegel murat i gotiskt (polskt) förband med färgskiften från mörkare nyanser i byggnadens nedre våningsplan till ljusare på de översta våningsplanen. Horisontella band av förskjutna tegelskift i höjd med fönstren kontrasteras mot avsnitt av slät tegelvägg med band av med varmgrå natursten som avdelare. Byggnadens krön utförs i samma material. Huvudentrén nås via Katarinaparken och två nya trappor gör det möjligt för besökare och förbipasserande att röra sig mellan terrassplan/park och Stadsgårdskajen.

§ 3**Rosteriet 6 m.fl., förslag till detaljplan, 2024-00513**

SR 2026/31

Beslut

Bordlades ärendet på handläggarens begäran.

Handlingar i ärendet

- SR 2026/31-2 Samrådsbrev
- SR 2026/31-3 Planbeskrivning
- SR 2026/31-4 Plankarta
- SR 2026/31-5 Kulturmiljöanalys
- SR 2026/31-6 Konsekvensbeskrivning kulturmiljö
- SR 2026/31-7 Solstudie
- SR 2026/31-8 Solstudie - påverkan på Rosteriet 7
- SR 2026/31-9 Trafikutredning
- SR 2026/31-10 Dagvattenutredning
- SR 2026/31-11 PM Markundersökning
- SR 2026/31-12 Räddningstjänstens insatsmöjligheter
- SR 2026/31-13 Utredning stomljud och vibrationer